

9.5.2014

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntönnö 14.4.2014, VM112:00/2013

Aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamisprojektin väliraportti

Pyydettynä lausuntonaan Lapin aluehallintovirasto toteaa, että väliraportissa esitetyt määrittelyt ja ehdotukset ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Aluehallintovirasto näkee kuitenkin tärkeänä, että jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

Organisointi ja työnkuvat

Aluehallintovirastolla ei ole huomautettavaa suunnitellusta organisoinnista ja johtamismallista sinänsä. Aluehallintovirasto katsoo kuitenkin edelleen, että koottua hallintoa ei tulisi sijoittaa yhden aluehallintoviraston alaisuuteen vaan siitä tulisi tehdä itsenäinen yksikkö ELY-keskuksissa toteutettavan mallin mukaisesti.

Määrittelyt eri tehtävien hoitamiseksi joko keskitetyssä hallinnossa tai virastossa on mietitty yhdessä näitä tehtäviä tekevien henkilöiden kanssa työpajoissa, ja niitä hiotaan vielä tarvittavilta osin. Käytännön toimivuus voidaan kuitenkin todeta vasta muutoksen toteuttamisen jälkeen. Tähän nähden jatkovalmistelussa olisi hyvä kehittää myös menetelmä toteutumisen onnistumisen seuranta varten. Mikäli seurannassa havaitaan muutostarpeita, tarvittavat muutokset tulisi kyetä toteuttamaan joustavasti.

Erityisesti jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että henkilöstön toimenkuvat rakentuvat mielekkäiksi. Varsinkin pienemmissä virastoissa hallintohenkilökunnan työnkuviin kuuluu osa-alueita erityyppisistä hallintotehtävistä. Huolenaiheeksi henkilöstön keskuudessa on noussut työtehtävien yksipuolistuminen ja sitä myötä myös mahdolliset vaikutukset työmotivaatioon ja palkkaukseen.

Väliraportissa tuodaan esille, että hallinnollisten tehtävien kokoamisen myötä sijaisuuksien järjestäminen helpottuu. Osin näin varmasti tapahtuukin, mutta asiaan liittyy myös uhkia, jotka tulee ottaa huomioon riskien kartoituksessa. Kokemukset esimerkiksi kolmen AVIn Kieku-poolista eivät ole olleet kaikin puolin positiivisia. Lapin aluehallintovirasto näkee-kin tarpeelliseksi varmistaa selkeät yhteiset pelisäännöt sijaisuuksien järjestämiselle ja muille toimintatavoille.

AVlen tietohallintoyksikkö katsoo, että jatkovalmistelussa keskeistä on yleishallintoyksikön ja tietoyksikön roolien ja vastuiden selkeyttäminen suhteessa toisiinsa. Lisäksi AVlen tietohallintoyksikkö pitää tärkeänä, että kehittämisprosessi määrittää tässä yhteydessä kokonaisuudessaan.

Uusiin tehtäviin hakeutuminen

Jatkovalmistelussa etusijalle tulisi asettaa selkeän aikataulun laatiminen uuden organisaation rakentamiselle ja sen tehtäviin hakeutumiselle. Uusiin tehtäviin hakeutumisen periaatteet ja tarjolla olevat vaihtoehdot tulisi saada henkilökunnan tietoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Aluehallintovirasto katsoo, että muutoskeskustelut tulee käydä henkilöstön kanssa hyvissä ajoin, mieluiten jo alkusyksystä. Tämä olisi myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta olennaisen tärkeää.

Johdon tuki

Väliraportin sivulla 46 oleva lista johdon tuki -toiminnon tehtävistä on varsin yleisluontoinen. Jatkovalmistelussa listassa mainittuja tehtäviä tulisikin avata tarkemmalle tasolle (esimerkiksi viraston johtoryhmän ja useiden muiden työryhmien valmistelu- ja sihteeritehtävät). Lista huomioon ottaen näyttää kuitenkin selvältä, että esitetyn 2–3 henkilön suuruisen johdon tuen tulisi koostua asiantuntijatason virkamiehistä. Johdon tukea muodostettaessa tulee ottaa huomioon henkilöstön riittävän laaja-alainen osaaminen sekä sijaisuuksien järjestäminen muun muassa lomien ja poissaolojen aikana. Koska johdon tuki toimii erittäin tiiviissä yhteistyössä ylijohdajan kanssa, ylijohdajan tulee voida vaikuttaa siihen, keitä henkilöitä johdon tuessa työskentelee.

Lapin aluehallintovirasto katsoo, että viraston koko ei vaikuta johdon tuki -toiminnossa tarvittavaan henkilöstöresurssin määrään. Johdon tuen hoidettavaksi esitettyjen tehtävien työllistävä vaikutus on kaikissa aluehallintovirastoissa sama viraston koosta riippumatta.

Viestintä

Lapin aluehallintovirasto kannattaa viestinnän tehtävien kokoamista. Kuten väliraportin sivulla 28 todetaan, viestinnän tehtävien kokoaminen antaa mahdollisuuden hyödyntää entistä paremmin aluehallintovirastojen ammattilaisten työpanosta, millä on positiivisia vaikutuksia sekä virastoille että virastojen valtakunnalliselle julkikuvalle ja tunnettavuudelle.

Lapin aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että muutosviestintä hoidetaan suunnitelmallisesti ja oikea-aikaisesti sekä hallinnollisia tehtäviä hoita-
viin että vastuualueisiin nähden. Muutokseen liittyvää viestintää tulee toteuttaa sekä keskitetysti että virastotasolla.

Työhyvinvointi

Keskeinen asia käsillä olevassa muutoksessa on henkilöstön työhyvinvointi. Jatkovalmistelussa tulee varmistaa, että yhteistyö niin uusien yksiköiden sisällä kuin välilläkin ja edelleen myös suhteessa työskentelevä viraston henkilöstöön toimii hyvin. Vaarana on, että eri paikkakunnilla työskentelevät hallinnon henkilöt jäävät yksin muiden samassa hallinnon yksikössä työskentelevien sijaitessa fyysisesti etäällä. Koska monen työntekijän esimies on jatkossa toisella paikkakunnalla, tulee lisäksi varmistua siitä, että jokaisella työntekijällä on tietyin väliajoin mahdollisuus tavata esimiehensä myös kasvokkain.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että hajautetusti sijoitettua hallinnon henkilöstöä kohdellaan tasapuolisesti kaikissa työskentelevä virastoissa. Jatkovalmistelussa tulisikin määritellä kaikille yhteiset toimintatavat (esimerkiksi suhteessa kahvitiloihin/tarjoiluihin, virkistystilaisuuksiin, aluehallintovirastojen omiin henkilöstökoulutuksiin), jotta virastokohtaisen, toisistaan poikkeavien käytäntöjen syntyminen estyisi.

Muut huomiot

Lapin aluehallintoviraston vastuualueiden edustajat ovat tuoneet esille huolensa siitä, että hallinto henkilöstön poistuessa viraston palveluksesta näitä tehtäviä siirtyy vastuualueiden henkilöstölle. Tähän nähden olisi hyvä, että perustettaviin alatyöryhmiin kutsuttaisiin työn edetessä vastuualueiden edustajia.

Ylijohtaja

Kaisa Ainasoja

Johtajan sijainen,
ylitarkastaja

Kaisa Post